

Davant el nou escenari polític a l'Estat espanyol provocat per la treva d'ETA

ERC pel dret a l'autodeterminació i la reforma de la Constitució

El 16 de setembre de 1998 pot passar a la història com l'inici de la segona transició a l'Estat espanyol. La decisió d'ETA de paraitzar indefinidament les seves accions ha deixat els poders espanyols orfes de la profitosa excusa de la violència, sense la qual hauran de respectar democràticament la lliure voluntat de catalans, bascos i gallecs.

Tres dies després que una vintena de partits i organitzacions nacionals basques signessin un text comú —la Declaració de Lizarra—, en què es deixava en mans només de la majoria dels ciutadans d'Euskal Herria la resolució del conflicte polític basc, ETA «responia» amb l'anunci d'una treva indefinida i sense condicions prèvies.

La decisió de l'organització armada agafà amb el peu canviat els dos principals partits espanyols que, mentre han estat al capdavant del govern de l'Estat, han administrat amb comoditat el «terrorisme de baixa intensitat» en què s'havia convertit part del conflicte basc.

Primer des del desconcert i la sorpresa, i després amb una cursa

desenfrenada per part del PSOE per veure qui defensa més la «unitat d'Espanya», el món polític estatal —amb l'honrosa excepció de Julio Anguita— ha reaccionat des de la por a un procés del qual no tenen les regnes.

Al Principat, mentre ERC es felicitava del nou panorama que «**permet una segona transició cap a un procés consuet**», CiU s'instal·lava novament en el discurs del «sí però no» prenent desvincular el procés de pau basc amb la negociació d'un nou estatus institucional per a les nacions encara sense estat de la Península.

Si just abans de l'Onze de Setembre ERC presentava al Parlament la proposta que Catalunya s'apuntés a la via dels «drets his-

Carlos Garaikoetxea i Josep-Lluís Carod-Rovira, a la seu d'EA a Bilbao.

tòrics», reconeguts constitucionalment fins ara només al País Basc i Navarra per tal de fer possible des de l'actual marc un estatus de quasi sobirania, Josep-Lluís Carod-Rovira, després d'entrevistar-se a Bilbao amb les direccions d'EA i el moviment cívic Elkarri, avançava que ERC reclamarà de la nova majoria parlamentària que sorgeixi de les eleccions al Parlament un referèndum d'autodeterminació.

Si al País Basc les eleccions del proper dia 25 poden consolidar una majoria parlamentària per a l'autodeterminació, aquí ERC té la responsabilitat i el repte de no deixar que Catalunya continuï estant encapçalada pels polítics de la transició que desaprofitemen aleshores l'oportunitat d'obtenir autèntiques quotes de sobirania fiscal i d'ordre públic, com sí obtingueren a Euskal Herria.

opinió

Joan Puigcercós

vicesecretari general
de Coordinació Interna i Serveis

L'agenda basca

Estem davant els estertors de la transició política iniciada al final del franquisme i només l'espanyolisme més atrabiliari es nega a acceptar-ho. El nacionalisme espanyol, des de Borrell a Sáenz de Ynestrillas, s'ha conjurat davant la voluntat de la majoria dels bascos que demanen pau i llibertat. La Constitució espanyola sembla que és el ferro roent al qual s'han agafat dreta i esquerra. La carta magna és per a ells un tabú inqüestio-

nable i inamovible. Aquest conservadorisme amaga la por a reconèixer que catalans, bascos i gallecs no en tenen prou amb l'actual model autonòmic. I pel que sembla prefereixen mantenir el conflicte, armat o no, de forma permanent abans que asseure's a parlar. Ara ja no hi ha poders fàctics, ni sorolls de sabres, que impedeixin tancar definitivament l'etapa franquista i les seves escorrialles.

Xabier Arzalluz, president de

l'Euskadi Buru Batzar, ha afirmat que el tren dels canvis ja està llançat. I amb l'habilitat que el caracteritza va fer coincidir l'acord de Lizarra, la treva d'ETA i la trobada nacionalista a Bilbao en una mateixa setmana. Sembla que és l'únic que controla l'agenda, i tots els altres van a remolc. Aznar resultant-se a marxar forçades, el PSOE hipotecat a la presó de Guadajajara i els convergents retratats a Bilbao, sense saber exacta-

ment què feien allí.

El tren del canvi ja està llançat, el piloten els signants de l'acord de Lizarra. El tornarem a deixar passar els catalans? Per part d'ERC la cosa està clara, a totes i fins al final, però, i CiU? Molt em temo que quan l'Estat, la corona i el nacionalisme espanyol pressionin, el pujolisme baixarà del tren, aquesta vegada, però, ho farà en marxa. I prendrà mal.